

LYHYESTI SANOTTUNA

Euroalueen talous toipuu nyt nopeasti, mutta koronakriisin jäljet näkyvät yhä taloudessa

Kansainvälinen talous | 16.09.2021

Maailmantalous elpyy koronapandemiasta rokotteiden ja talouspolitiikan tukemana. Inflaatio, eli tavaroiden ja palvelujen yleisen hintatason nousu, on nopeutunut koko maailmassa samalla, kun talous on elpynyt. Inflaation kiihtyminen alkaa kuitenkin tasaantua ensi vuonna. Talous on toipunut Yhdysvalloissa vauhdikkaammin kuin euroalueella. Euroalueella talous on ennusteiden mukaan yltämässä kriisiä edeltäneelle tasolle vuoden 2021 loppupuolella. Keskuspankit ja eri maiden hallitukset ovat tukeneet taloutta monin eri tavoin koronakriisin aikana. Nämä elvytystoimet ovat nopeuttaneet talouden toipumista, mutta monet maat ovat koronapandemian aikana velkaantuneet runsaasti. Velkaantuneisuuden vähentäminen onkin seuraava pitkäaikainen talouden haaste.

Koronapandemiasta johtuva euroalueen ja maailman talouden supistuminen on ollut hyvin jyrkkää, mutta myös elpyminen on ollut nopeaa. Elpymistä on tukenut Yhdysvaltojen ja Kiinan talouksien nopea toipuminen. Keskuspankit ja monien maiden hallitukset ovat lisäksi lievittäneet koronan vaikutuksia taloutta elvyttävillä toimilla, kuten verohelpotuksilla ja suorilla tuilla yrityksille. Esimerkiksi palvelualoilla on ollut merkittäviä vaikeuksia koronakriisin aikana, kun

ihmiset ovat jääneet kotiin viruksen pelossa ja rajoitustoimien takia. Erityisesti hallitusten tekemillä tukitoimilla on kuitenkin vältetty suuret konkurssiaallot.

Kuluvana vuonna maailmantalouden ennustetaan kasvavan noin 6 prosentin vauhtia. Euroalueen kasvuksi ennustetaan 5:tä ja Yhdysvaltojen kasvuksi noin 6:ta prosenttia viime vuoteen verrattuna. Yhdysvallat on jo saavuttanut kriisiä edeltäneen tasonsa vuoden alkupuoliskolla, ja euroalueen ennustetaan saavuttavan kriisiä edeltänyt taso vuoden loppuun mennessä.

Eri maiden keskuspankkien ja hallitusten nopeaa reagoitua koronakriisiin voidaan pitää onnistuneena. Kriisin alkaessa monet pelkäsivät, että sen vaikutukset talouteen ovat pitkäaikaisia, mutta voimakkaat talouspoliittiset toimet näyttäisivät lieventäneen vaurioita. Kriisistä toipuminen on kuitenkin vielä kesken, ja oikein suunnatuilla, mitoitetuilla ja ajoitetuilla toimenpiteillä voidaan edelleen vähentää pandemian kauaskantoisia kielteisiä vaikutuksia. Erityisesti toimet, jotka tukevat työn tuottavuuden, työllisyyden ja investointien toipumista, tukevat kasvua.

Elvytystoimilla on kuitenkin myös kääntöpuolensa. Ne ovat johtaneet valtioiden runsaaseen velkaantumiseen, mikä jättää julkiseen talouteen pitkäaikaisen jäljen. Euroalueen julkisen velan odotetaan kasvavan noin 99 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen tänä vuonna. Ennen koronakriisiä vuonna 2019 velkasuhde oli 84 %. Kun talouden tilanne paranee, täytyy aiemmin päätetyistä elvytystoimista vähitellen luopua. Velkaantuneisuutta päästään vähentämään vasta kriisin hälvettyä.

Myös muut kuin suoraan talouteen kohdistetut toimenpiteet vaikuttavat talouteen. Esimerkiksi rokotuskattavuudella on merkittävä vaikutus eri maiden talouksien elpymiseen. Kun yhä useampi ihminen on rokotettu koronaa vastaan, päättäjät ja viranomaiset ovat voineet suunnata rajoitustoimia tarkemmin vähentääkseen koronan leviämistä. Näiden toimien ansiosta koronartuntoja on vähemmän ja kuluttajat pääsevät hankkimaan tavaroita ja palveluja ja näin omalta osaltaan elvyttämään taloutta. Kehittyvissä maissa rokotuskattavuus on alhaisempi ja tautitapauksia on yhä paljon. Tämä varjostaa kansainvälisiä talousnäkyviä vielä pitkään.

Koronakriisi vaikutti hintoihin

Koronakriisi vaikutti myös hintoihin, ja esimerkiksi euroalueella kuluttajahinnat jopa laskivat vuoden 2020 elokuusta joulukuuhun. Inflaatio siis hidastui merkittävästi, mutta tänä vuonna, kun talous on asteittain avautunut, myös hinnat ovat toipuneet ja inflaatio kiihtynyt monissa maissa, erityisesti Yhdysvalloissa. Euroopan keskuspankki ennustaa, että euroalueella hinnat nousevat tänä vuonna noin 2,2 %. Ensi vuonna nousun ennustetaan tasaantuvan 1,7 prosenttiin.

Osittain inflaation kiihtymistä selittää se, että vertailukohta eli vuosi 2020 oli niin

poikkeuksellinen. Koska hintojen nousua mitataan vertaamalla nykyisiä hintoja edellisen vuoden hintoihin, viime vuoden alhainen vertailutaso tekee inflaatiosta nopeaa. Hintojen nousuun vaikuttavat esimerkiksi öljyn hinnan romahdus vuonna 2020 ja hinnan nousu jälleen tänä vuonna. Koronapandemian takia esimerkiksi elektroniikan komponenteista on nyt monin paikoin pulaa, ja tavaroita on ollut vaikeaa kuljettaa konttipulan takia. Tällaiset asiat vaikuttavat lopulta jokapäiväisten tavaroiden hintoihin Suomessa ja muualla maailmassa.

Uusi rahapolitiikan strategia tukee inflaatiotavoitteen saavuttamista – tavoitteena kahden prosentin inflaatiovauhti

Rahapolitiikalla halutaan varmistaa, että inflaatio pysyy ennustettavana ja vakaana. Hintavakaus onkin Euroopan keskuspankin ja euroalueen keskuspankkien muodostamassa eurojärjestelmässä rahapolitiikan ensisijainen tavoite.

Euroopan keskuspankki uudisti rahapolitiikan strategiansa viime kesänä. Uuden strategian mukaan hintavakauden ylläpitäminen onnistuu parhaiten, kun tavoitteena on 2 prosentin inflaatiovauhti keskipitkällä aikavälillä. Tavoiteltua inflaatiovauhtia hitaampaa ja nopeampaa inflaatiota pidetään yhtä kielteisinä.

Kuvio 1.

Lähde: Suomen Pankki

Asiasanat

elpyminen, euroalue, korona, koronapandemia, koronavirus, maailmantalous